

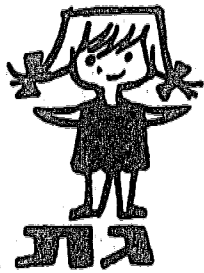
עלון המשק

בבעת היים הקיבוץ המאוחד

יז בטבת תשל"ג
22 בדצמבר 1972

מה זה ררוח?

בעלון המשק מיום 8.12.72 הופיע מאמר של יריב חתה הכותרת "למי הררוח?" אשר דן בבעיות העבודה השכירה ב"גח". אומו המאמר הופיע בחתימה אישית (לא הוזכר הקשר עם עלון גבעת-היים) ב"דבר" מיום 14.12.72, כהפתעה לכולנו. צריך להתיחס, לדעתי, למעשה זה של פרסום מאמר חבר בעת ובעונה אחת ביומן המשק ובעתון יומי (יכול היה להפריס גם ב"מעריב") אבל זה עניינה של המזכירות ומערכת היומן. כוונתי להתיחס להנחות ועובדות עליהן ביסס יריב את מסקנותיו ולבדוק את אמינותן, בטרי אקבע את הערכתי להרומת המאמר לקידום פתרון הבעיות אליהן החכוון.

יריב מונה ארבעה מקורות להצבר הון: א) חסכון משכר עבודה אשר שולם לחברים ולשכירים; ב) הלוואות ממשלהיות (חוק עידוד השקעות); ג) חמוצים ליצוא; ד) ידע.

נתחיל ב- א' ו-ב'. מבחינת ההשלכות אליהן מתיחס יריב צריך לחלק את הפעילות של "גח" לשלוש תקופות:

-- התקופה מ-1942 - 1952, תקופת מלחמת העולם השנייה ועד תקופת הצנע, שהייתה תקופה של חסכנות וריווחיות טובה למפעל. היות ובתקופה זו העבודה השכירה הייתה שולית בהחלט, היא מחוץ לתחום בקשר לנידון כאן.

-- התקופה השנייה, אחרי תקופת הצנע עד לשנת תשל"ל, הצטיינה בעליה בעבודה שכירה ובכיריה הלולה בריווחיות. במשך פרק זמן זה שולמה למשק חמורה ליום עבודה שלעמים אף לא כיסתה את ההוצאות הקבועות של המשק ולבטח לא את הרבית על ההון המושקע משני המשקים ב"גח". נוצר מצב, שיום העבודה הממוצע ששולם לשכירים, כולל הוצאות סוציאליות, היה זהה עם זה ששולם לחברי המשקים, מבלי לקחת בחשבון את הדיורג המקצועי של חברי המשקים בניהול, מינהל, מהנדסים, הנדסאים וטכנאים. אולם גם בתקופה זו אסור היה להפסיק את ההשקעות במפעל בכדי למנוע פיגור טכנולוגי. גויס הון משני מקורות: 1. הלוואות מסחריות רגילות עם רבית גבוהה. 2. הורדת משכר העבודה ששולם לשני המשקים. אלה היו מעשים קשים שפגעו במקורות הפרנסה של שני המשקים, אבל לא הייתה ברירה אחרת כאשר רצינו לבסס את המפעל לעתיד לבוא. בתקופה זו לא הייתה איזו שהיא צבירת הון על חשבון שכר עבודתו של השכיר.

-- אנו באים עתה לתקופה השלישית החל מהשנים תשכ"ט/תשל"ל, בה נכנס בית החרושת גם למסגרת חוק עידוד השקעות לפיתוח מזורז והגיע לעליה ניכרת בריווחיות. על נושא זה התפרסמה דשימת הסברה לפני כמה חודשים מעל דפי היומן וניתן הסבר על מקורות ההון, רבית, מענקים והתחייבויות של המפעל ושני המשקים. במסגרת זו קבל גח מעמד של "מפעל מאושר" ומשקיע תוך 5-6 שנים סכום של 12 מיליון לירות בערך. הפיתוח המזורז הזה יקפיץ את המחזור בשנת תשל"ד ל-35 מיליון לירות, מהן למעלה מ-5.5 מיליון דולר ייצוא. זוהי חכנית ענקית עם סיכון גדול. עלינו לעמוד בכל ההתחייבויות הקשורות בהלוואות אלה: עלינו לפרוע אותן לפי התכנית, לעמוד בהתחייבויות ליצוא וגם לדאוג להחזר הון בתקופה המתוכננת מראש, טרם החישנות הצירוד מבחינה טכנולוגית. האחריות לכל הפרויקט העצום הזה על מי היא? האם מישוה מהשכירים יקופח בשכר העולה במהירות משנה לשנה, במילה ויהיה כשלון או נסיגה בריווחיות בגלל שנויים בשוקי אירופה? (ואין לאף אחד פטנטים רק להצלחה). בסופו של דבר תהיה זו אחריות שני המשקים בלבד. ולכן זכותם גם לזכות בריווחים בתקופה של גאות ע"מ ליצור קרנות לכסוי ההפסדים האפשריים בתקופת משבר.

כל העליה הזאת במחזור ובריווח היא תוצאה של השקעה הון על אחריות בלעדית של שני המשקים, כאשר רק חלק קטן הוא תוצאה של מאמץ נוסף של העובדים. כאן יש מקום לאחיזה על שיחוף השכירים בריווחים, אבל על כך מאוחר יותר.

* עורך העלון חקר את המקרה: יריב לא שלח את דשימתו למערכת "דבר" ולו לא הייתה יד בעניין.

ענין התמריצים: אחרי הכל, לא מובן לי מה שייכות יש לתמריצים לשם ייצוא לענין שיתוף ברווחים. התמריצים ניתנים למפעלים לשם איזון ההוצאות הנוספות שיש לחעשה הישראלית בשרוקי חוץ: הובלה ימית, חשלום מכסים והוצאות אחרות בתחרות עם מוצרים מארצות אחרות.

ענין הידע: זה ענין מורכב ביותר, וכל מה שנאמר ע"י יריב בנושא זה הוא לא נכון. כל הדיברים על לימודים ע"ה השכירים נכונים כפי שנכונה ההנחה על חסכון להצבר הון ע"ה השכירים. חוץ מזה, ההשתתפות בלימודים היא רק - 77500 בשנה, כולל הוצאות לימודים, הוצאות קיום ותשלום יום עבודה. לפי זה ברור, שיעקר העול הוא על המשקים, כולל הוצאות קיום המשפחה. בשנים הבאות יעבור כל ענין ההכשרה למשקים בלבד. אבל ידע, זה לא רק לימודים. זה צבירת מידע כמפעל גם של חברים שלא למדו על חשבון גה. וידע זה לא רק טכנולוגיה, זה גם ידע טכני ובעיקר ידע מסחרי ושיווקי. את זה, יריב, לא לומדים בשום אוניברסיטה.

יש בכל זאת נקודה אחת שהיא לא הוגנת כלפי העובד השכיר, וזאת בעיה קידום השכיר מבחינה מקצועית. אבל אין זו רק אשמחנו. אנו קודמנו חלק מהעובדים בעלי כישורים מחאימים לעמדות של מנהלי עבודה ומנהלי משמרות. לא היה שום לחץ (מחוץ למקרה אחד) מצד השכירים בכיוון זה, וזה נובע כנראה מרמת ההשכלה שלהם. אנו חיפשנו בימים אלה מועמד להנדסאי תברואן, ואין איש בעל השכלה של י"ב כיתה (לא בגרות), כדרוש ללימודים אלה.

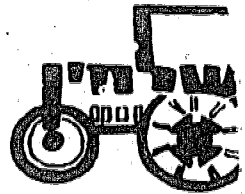
עוד הערה אחת או שתיים, טרם אעבור לבעיה שיתוף העובד השכיר ברווחי המפעל: נפסיק אולי פעם אחת הבכיה על ניצול בלתי הוגן של משפחות מרובות ילדים. אין אנו אחראיים להכנון המשפחה של כל אחד ואחד. "גה" יחד מכל גורם אחר בסביבה, לעליה רמת החיים של משפחת מיליכין ומקומות אחרים. הפכנו פועלים חקלאיים עונתיים לעובדים העשיתיים קבועים עם הנאים סוציאליים שלא ידעו עליהם מקודם, לקחנו פועל דחק ועשינו מהם פועלים פרודוקטיביים. האם זה חטא? כיום לא מעטים מערובי גה רכשו מכוניות או רכב מוטורי אחר, בנו דירות ובהים, עלו ברמת החיים בצורה מהירה. במערכת הכלכלית, הפועל בעל המשכורת הוא הסובל העיקרי. לכן צריך אולי ליצור כלים נוספים ע"מ לעזור ע"י יצירה קרנות להלוואות בתנאים מיוחדים (במידה מסוימת כבר קיים) וקרן עזרה לחינוך ילדים.

ועתה לענין השיתוף ברווחים: כבר רמזתי על כך בפרק הדין בענין חכניה הפיתוח וחלקם של השכירים בעליה הרווחים. פה אינני מפסק בזכות הלגיטימית של השכירים, אבל הקושי הוא בהגדרת הדברים ע"מ למנוע אי-הבנות, ושהשתתפות ברווחים לא תיהפך לחלק של המשכורת. זו היא הסכנה, שלא נוכל לעמוד בה. לכן צריך להגדיר בדיוק רוח מה הוא, ויסקים אולי גם יריב שהדברים הם לא כל כך פשוטים כפי שהוא כתב עליהם במאמרו. יש לקחת בחשבון את כל המרכיבים, להתחיל בהוצאות התפעול, כולל הערכה מחודשת וריאלית של דירוג מקצועי של חברי המשקים, החזר ההון, הרכיב על הון המשקים המושקע ב"גה" וקרנות רווחיים לשעת מצוקה. לא אכנס כאן להצעות וניסוחים מפורטים, את זה אשאיר לועדה שנבחרה ע"י התנועה הקבוצית אשר בשיתוף עם חברת העובדים צריכה להציע הצעות מוסכמות. אז נשב אתם ונסכם סופית.

ולבסוף עוד כמה מלות הערכה על מאמרו של יריב. אינני מסכים עם אותם החברים, הגורסים שאין לשחף את העובדים השכירים ברווחים. ע"מ להסכים לכך, לא צריך להיות סוציאליסטי או חבר קבוץ. כיום מתקרבות האוצרות המפותחות במערב לגירסה על הגדלת המוטיביזציה להזדהות עם המפעל ע"י שיתוף ברווחים, ולכן מבחינה זו יש ברשימתו של יריב חיוב ע"י נעור הנושא מהרדמתו. אולם צורת כתיבת הדברים, ללא בדיקה אחראית לפני כן, עלולה לעורר אשליה אצל העובדים השכירים ולגרום נזקים רצפניים במערכת היחסים המסודרת והטובה הקיימת כיום ב"גה". בבית החרושת עצמו נעשים ניסיונות לצמצם במידת האפשר את הצורך בעבודה שכירה ע"י הכנסת מיכון מתוחכם ואמנם פירות ראשונים אנו רואים כבר כיום. אבל תהיה זו אשליה מסוכנת לחשוב, שנוכל להחליף את העבודה השכירה בחברים בזמן הנראה לעין. לכן חיובי ביותר למצוא פתרון קבע לבעיה היחסים עם העובדים השכירים, על בסיס הוגן, ולסיפוקם של שני הצדדים.

יצחק המאירי

מ ז ל ט ו ב
ל ר ח ל ו א ל י ה ו ש ו ל י
להולדת
ל ג י ל ה - להולדת הבן הבכור
ברכות לכל המשפחה

שלחין. סוף סוף הגיע הגשם. הספקנו לחרוש את כל השטחים, ולזרוע את המחוכנן לזריעה. הספקנו אפילו לקלטר חלק משטחי הכותנה. עונת הכותנה נגמרה והצוות מחיל להתארגן לקראת העונה הבאה. בשנתיים האחרונות עלתה ההכנסה מהכותנה וכדאיות הגידול שלה. השנה בדקנו מחדש גידול הכותנה מול תפוחי האדמה, והחלטנו לא לבדל השנה תפוחי אדמה ולגדיל את שטחי הכותנה.

פ ר ד ס

הקטיף בעיצומו. גמרנו לקטוף את הושינגטון והיבול יפה, כ-230-250 טון, אבל אחוז הבררה גבוה יחסית. קטיף הקלטינות מתנהל לפי מכסות השוק ואנו מקורים להצליח לעבור את העונה בלי לשלוח פרי לתעשייה. גם יבול הלימון השנה גבוה והפרי יפה. עכשיו קוטפים לימון ומחילים לקטוף שמוטי. מבצעי הקטיף הם השנה בעיקר מאד במתקני הקטיף "מיכלסון". ראויים לציון ילדי בית הספר הם בשעות אחרי הצהרים על "מיכלסונים" ומבצעים את העבודה לשביעות רצון כולם.

א ב ו ק ד נ

השנה סוף יש לנו ממש קטיף של אבוקדו. קטפנו כבר כ-60 טון ונגיע, כך לפחות אנו מקורים, ל-150 טון. הפרי יפה והעצים עמוסים ומעוררים תאבון לנטיעה חודשה. לכן אנו בודקים עכשיו אפשרויות להמשיך ולטפח אבוקדו, שהוא אחד הגידולים הריווחיים ביותר במשקנו.

חודש נובמבר היה חודש שיא, קטפנו כמות יומית של 6000 פרחים. בינתיים ירדה כמות הפרחים וכיום קוטפים כ-4000. אנו מקורים לעליה חדשה בכמות הפרחים. נפגעו גם חלק מהממות במזיקים וגם זה מוריד מכמות הפרחים הנשלחים ליצוא. אנו מקורים שבמאמץ של הצוות נוכל שוב לעלות על דרך המלך.

**פ י ח ר ח
ו ב נ י ה**

אנחנו נמצאים עכשיו בעיצומם של כמה עבודות פיתוח ובראש ובראשונה ברפת. השלמנו הגדלת שתי סככות, אחת לעגלות ושניה למבכירות, וכבר מחילים לתכנן הגדלה נוספת של סככות החולבות. ראויים לציון המסגרים שהגיעו להחמחות בהקמת סככות ומקימים את הסככות בעילות ובמהירות.

בפינה אחרת של המשק, בשטח ההודיים לרבייה (ליד הורדים) התחלנו בהקמת סככה רביעית לרבייה.

ליד המרפאה גמרנו להכשיר את השטח וקבוצת הבנין שלנו התחילה בבניית שיכון הרוחיקים החדש. שיכון הרוחיקים "החדש-ישן" (ליד חדר-האוכל) עומד בשלבי סיום ובימים אלה מסדרים את השטח וגומרים את כל עבודות הגמר בבחים. למרות כל החששות עוד כדור הזה ייכנסו הדיירים בשעה טובה לשיכון.

בשיכון ותיקים ב' נמשכות עבודות השיפוץ. הורכבו הגגות ונשלמו עבודות הנגרות שנוצרו כולן בבית בנגדיה שלנו.

דוד הקיטור החדש גם הוא הולך ונשלם בימים אלה. מחברים את מערכת החדשה אל המערכת הקיימת ובקרוב נוכל להחנות כולנו, ובעיקר עובדי המכבסה, מדוד הקיטור החדש האוטומטי שיקל מאד על העובדים ובעיקר יתן קיטור ומים חמים מספיק ובמשך 24 שעות ביממה.

החשמלאים גם הם עברו תקופה קשה ורבה פעילות והניחו ומתחו קורי חשמל לשיכון החדש ולמכבסה וקר חיזוק זמני לשיכוני הוותיקים. כמו כן השלימו את הכנות החשמל לשיפוץ שיכון ותיקים ב'. ועוד המלאכה רבה...

יש לנו עוד הרבה תכניות לפיתוח ובנייה בשיכון, בחדר-האוכל, במכבסה, ורפת ובהודים ובקיצור: יש עוד הרבה לעשות עד סוף הדורות.

יצחק בדר

"טלוויזיה בקבוץ

קבוץ יפתח השקיע באחרונה כ-150000 כדי לרכוש מקלט טלוויזיה לחדרי החברים. על כך קיבל אחד החברים בעלון המשק "החדר הקטן יקטן עוד יותר. הילדים שאהבו לשחק ידבקו שפתח למסך וישכחו טעמו של משחק. המבוגרים שבעבר ניסו להזדמן יחד, ייפגשו מעתה רק בעבודה. נשלם כ-150 לשנה לאגרה וביטוח, מחצית התקציב האישי. ואסור כמובן להזכיר את ההשקעה של 150000 בקירוב, שכן אנו עשירים. ואולי עוד אפשר להתחרט?"

(מחוך "הארץ")

באספה

25.11.72, אספה כללית,

1. גיוסו של גיורא מגל למזה'ק.

צבי מנבר מסר על האינפורמציה שקבלנו ממזה'ק ומחנהלח "גרנוה" על התכניות לגייס חברים מן המשק שלנו. המזכירות שלנו מחנודה לגיוסו של גיורא למזה'ק ומסמכת על הסיבות האישיות של גיורא עצמו אשר גם הוא מחנוד לגיוס זה. אשר להביעה מ"גרנוה", היא העלה לדיון אחרי ההחלטה לחיוב או לשלילה בנוגע לגיוס למזה'ק.

בדיון מחנודים כל המשתתפים לגיוסו של גיורא לא רק למזה'ק אלא לכל גיוס וחובעים שגיורא קודם ישאר לפחות שנה בבית ויעבוד באחד הענפים ורק אחרי זה יהיה מקום לדיון על גיוס כלשהו.

בוריס (נציג מזה'ק): אנו מוכנים ללכת לקראת גיורא ולקראת המשק ולהשאיר את גיורא בבית לחצי שנה או לשנה. אחרי זה הכרחי שיהגייס לוועדת המשק המרכזית. ועדה זו מדריכה את המשקים ועוזרת להם באופן מכריע וביחוד היא עוזרת לישובים החלשים, הקטנים והזעירים. נכון שבבעה - חיים מגויסת מעל הממוצע בגיוסים. אך מי יתן כחות אם לא המשקים הגדולים והחזקים. ואפילו כאלה זקוקים לוועדת המשק המרכזית ובמקרה וזאת - כדוגמה - לא מצליה: לטפל במחיר החלב, ישפיע הדבר על כל המשקים כולל את גבעה-חיים.

בהצבעה השאית: 77 חברים נגד יציאתו של גיורא מגל למזה'ק
16 בעד

- הוחלט בשלילה

2. כספי המשק המגיעים על שמם של חברים.

אורי יזהר פותח בשם מועצת החברה: המדובר בכספים מביטוח לאומי, דמי אבטלה במקרה של האונה, פנסיה וכד'. המשק מכספו מבטח חברים, ודמי הביטוח שייכים למשק כמו שילומים, פנסיה וכד'. כמעט כל החברים מבינים את זאת ורק במקרים בודדים מאד אנו נתקלים בקושי בהשגת החימתו של החבר. מועצת החברה רוצה לחזק את הנוהג והשיק כדי למנוע בעיות. רק במידה שחבר מתנגד למסור את הכסף, מציעה מועצת החברה לאשר מחדש באספה:

א. חבר חייב להתום ולמסור כספים השייכים למשק.

ב. מי שאינו מוסר כספים כאלה למשק, אינו יכול להיות חבר במשק.

והכוונה, כמוכן, קודם לדרך עם החבר בשיחות אישיות ובמסגרת מועצת החברה ורק במקרה של חוסר ברירה להעלות בפניה כזו לאספה. ובמקרה וחבר גם לא מקבל החלטת האספה, - להעלות לדיון את חברתו במשק.

סוכם ללא מחנודים - לקבל את הצעות מועצת החברה.

3. עישון סמים והזרים

טניה גורן: "יש לי שאילתא: שיחה ההורים של ילדי כיתוח הנעורים דרשה לאסור על הילדים להשתתף במסיבות המחנודים, שם גילו מקרים של עישון סמים. אבל המחנך סירב לאסור את זאת."

יוכל נהרי, מחנך אחד הכיתוח, מסר על דיונים במסגרת עובדי שכבת הנעורים, שם סוכם שהטיפול בשאלת הקשרים בין מחנודים לחניכים ייעשה בדרכים הינוכיות ולא ע"י איסורים.

שרה שרון: לא ניתן למנוע קשרים בין חלמידים לזרים. בין האחרונים אנשים מאנינים וטובים ואין לעשותם כולם מעשני סמים. כי איסור יגרור החקומות ואולי הליכה לשם דוקא. גם אי-אפשר לקיים איסור ללא השגחה על בצועו. לכן הטלנו על המדריכים מבצע של שיחות והסברים במגמה שהחלמידים יגיעו בעצמם למסקנה שאין הולכים למסיבות כאלה.

צבי מנבר: השמועות על סמים אצלנו מוגזמות ומנופחות. מספיק חשד קטן ביותר ואנו מסלקים מכאן כל חשוד. לנוער שלנו יש לתת מסיבות משלהם בעלות ערך וחוכן ואז פחות יימשכו לזרים. מדי פעם מחפשת כאן משטרה, אך עדין לא מצאה דבר.

הוברט: הספקים לסמים אינם זרים אלא ישראלים המגיעים אלינו מנחניה. לכן אין להאשים רק זרים.

סוכם: לגלות יתר עירנות ולפעול בדרכים הינוכיות נגד השתתפות ילדים במסיבות המחנודים.

מ י ה י ה ס י ל ב ס ט ד ?

במזכירות

הערוניס מלאים מודעות, הזמנות למסיבות סילבסטר.

ויהודים נענים להזמנות בהתלהבות, נוהרים בהמוניהם אל האולמות ובתי המלון שעצי האשוח מה-24 בדצמבר עדין מפארים אותם. המצער ביותר הוא שאותם "יהודים" טובים, המעדיפים להקרא "ישראלים" - אינם יודעים, למעשה, מהי הסיבה לשמחתם. הם יאמרו לך: "זוהי שנה חדשה - והלא מדינתנו מתנהלת על פי הלוח האזרחי: הלימודים מהחילים ב-1 בספטמבר ולא ב-א' חשרי, ושנת הכספים ב-1 באפריל - ולכן, מה רע בכך?" אלא שאותן בריות מצוחצחות ונוצצות כאותו לילה של 31 בדצמבר אינן יודעות מי היה סילבסטר. אילו ידעו שסילבסטר היה צורך יהודים, שנהג לחגוג סיומה של כל שנה, בדיוק ב-31 בדצמבר, בטבח יהודים ושלאתר מותו נקרא יום זה על שמו - היו, אולי, חושבים קצת יותר לפני עשיית צעד נוסף בהשפלת כבודם הלאומי והאנושי. חולשתו של היהודי החי בקרב העמים מה-בטא הרבה באי-יכולתו לעצור את התהליך של הסתגלות לסביבתו. הוא מתחיל לאבד את הקריטריון של מה טוב להם ומה לא - ויחנך מאד, בלי לדעת מה הם עושים - כאותה השחתות בנשפים לא להם. לכאורה, פרט כל כך קטן וכל כך תמים, אלא שבמשך הזמן זה הופך להרגל, וההרגל - למסורה.

ומענין, שהסודנטים במדינתנו, היודעים היטב לארגן הפגנות, כשהדברים נוגעים להם, דוקא הם הנוחנים יד לנוהג הפסול הזה.

(עלון רביבים)

* החקיים דיון על סירובו של יהושע רון לקבל את החלטת האספה לחזור הביחה. סוכם על הצעדים הבאים להמשך הטיפול בנושא זה.

* המזכירות החליטה להעביר למועצה החברה את הדיון על השלום אגרות ושל הביטוח עבור מכשירי טלוויזיה פרטיים. התעוררו מספר בעיות כגון: האם המשק ישלם מהשנו את התשלומים האלה עבור טלוויזיות פרטיות? או המשק ישלם את התשלומים רק כאשר יגיע תורו של אותו חבר לקבל טלוויזיה מטעם המשק. בעבר היו בעיות דומות בשאלת המקרדים וגם אז החליטה על כך מועצה החברה.

* המזכירות המליץ לפני אחת האספות הקרובות על קבלת לחברות של החברים הבאים

- גרשון וסרניה הירשל
- עזה וישראל איטקין
- דני כהן
- סמי מלכה
- יוסי שיטריה
- נורית מד'יגורסקי

ארבעה האחרונים התחנכו אצלנו בחברה נוער.

כמו כן, כנהוג אצלנו, נמצאים במועדות כל החברים והחברות שהצטרפו אלינו דרך נשואיהם, עד לקבלתם לחברות.

המזכירות ממליצה לצרף לרשימת המועמדות את צבי ומרגלית בן-צבי (משפחת החובשת), את סטיב כהן שחזר אלינו כעולה (עובד ברפת) ואת אילון ינסן שהיה אצלנו בעבר כמתנדב וחזר להקים פה את ביתו.

ר פ ו א ה מ ו נ ע ה ב ב י ת ה - ה ס פ ר

ביום שני, 25 בדצמבר, בשעה 9 בערב החקיים ישיבה עובדי ביה'ס שתוקדש לנושא: "רפואה מונעת בביה'ס". הפתח יהודית יבניאלי על הפקדי אחות ביה'ס. בדיון נשחל גם לנגוע בבעיה הסמים וכן נציג הצעות למעקב אחרי התפתחותו של הילד מיומו הראשון ועד גמר השרות בצבא.

להלן כמה קטעים מתוך מאמרה של צביה לחד (מרכזת ועדת הבריאות של הקבוץ המאוחד) אשר פורסם בצורה להינוך משהחף, אפריל 1966.

"נ ק ד י ס ר פ ו א ה ..."

- 1. בריאות על הנושא "אחות ביה'ס" אביא מספר הגדרות של ארגון הבריאות העולמי.
- 2. בריאות הוא מצב של רווחה מלאה - גופנית, רוחנית וחברתית ולא דוקא העדר מחלה.
- 3. בריאות הוא מצב של הרגשה טובה - גופנית, נפשית ורוחנית, מלווה חודעה של כחות נותדים, מבוססים על תפקוד סדיר של הרקמות, הבנה מעשיה של עקרונות החיים הבריאים, והסתגלות הרמונית לסביבה.

... המטרה המוצהרת של הרפואה בתחבי העולם התרבותי היא: להאריך ככל הניתן את חיי האדם. על תחלת חיים ארוכים גאות כל העמים התרבותיים - לפי אלה נמדדת קדמתם. אבל חיי אדם ארוכים, המלווים סבל ומכאוב גופני, מה טעם בהם? אם כן, יש לתכננס כך, שיגיעו אמנם "לאורך ימים" גבוה, אבל בריא ומאוזן בכחותיו הגופניים-נפשיים, בהתאם לגילוי.

... נעלה את בעיה "ההגיינה" (מלה מצחיקה כמעט כמו ציונות) לפני הציבור כולו.
בל נחמיד להיות מכבאי אש הבאים לכבוח דליקות פעמים בזמן, ולעתים קרובות במאחד.
נתכונן את ה"יש" החירובי שלנו כך שלא נעמוד לפתח חמהים על אלה מאחנו הכורסיס בלא
עת.

יעלה הנושא לדיון בחכרה הבורגת, בחטיבה, בכנסים, במועצות, בקורסיס למורים
ומטפלות ובקורסיס למרכזי משק וענפים - כלומר, נושא לדיון לאדריכלי הקבוץ
ולמתכנניו....

אחות בית-ספר בקבוץ

במדביח משקנו אין עדין קשר בין אחות המשק ובין ביה"ס, פרט לטיפול בילד בעת
חוליו.

שומה עלינו לחזור בכל הדרכים לקיים קשר בזה. בסופו של דבר, ביה"ס מהווה את
הפוטנציאל של קיומנו. בשטח זה אין אנחנו עוסקים בעבודה בראשית. חריש עמוק,
אשר נתן פירותיו, נעשה כבר בארץ בשטח הרפואה המונעת ובבית הספר. ובשטח זה
דוקא מפגרת התנועה הקבוצית.

... הדרכים בהם הגיע אחות ביה"ס למגע עם הילד ומשפחתו - שונות הן, אבל היכרות
קרובה זו חשיבות רבה לה, כי מי שותף בעל משקל וחשיבות יחד מהורי הילד, השותפים
הטבעיים לחינוך הילד ושלמותו הנפשית? הם המלווים אותו (כל אחד על פי דרכו,
אופיו וכו' אשר הביא עמו) מיום היוולדו ועד לעמידתו ברשות עצמו.

מפגשות עם המטפלה והמחנך בביה"ס לעתים מזומנות; השיחה אתם על כל
(כפי שיש לה מסיחה דו"ח כללי). הסיפור על אי-הריכוז בשעורים - נראה מהיכן
מכביד עליו - למה יבכה לעתים כל כך קרובות?

מעמים הרגשת בדידות המלווה ברגש האשמה עצמית: "הכל ניתן לך - ובכל
אחד מהם מקום רע לך". והאדם החבר(ה) מחפש את הכתובת האישיה, הבלתי רשמית,
אינה מחייבת ואינה מחייבת. היא קיימת, מקשיבה, ומנסה ולהבין.

אין עשרית אחות ביה"ס להיות מעין מען וכתובת. אחת המצוקות של האם הוא הילד,
והצורך להעלים ממנו צער ומצוקה ופשרט מבוכה. מחוך דאגה לשלום הילד יבוא הקשר
עם האחות.

... אולם עיקר עבודתנו בכל זאת אינה לחפש לקויים ולהצביע עליהם. ונצטט את דברי
הרמב"ם השרירים וקיימים עד היום: "דע, כי הרפואה חכמה הכרחית לאדם מאד. בכל
זמן ובכל מקום. לא בעת מחלה בלבד, אלא אפילו בזמן הבריאות".

... הגיע הזמן לקרוא לעומדים בראש בחי המודש למורים והסמינריונים השונים ולאמור
ברורות: ישנו פרק אשר חשיבותו רבה ויש להודותו למורים עתידים בעודם יושבים על
ספסל הלימודים - פרק "הרפואה המונעת" - או אז תהיה עבודתנו מיגעת פחות ופוריה יותר.

אוחו הדין לגבי הסמינריונים למרכזי משק. יש חשיבות להבין לא רק את האמורטיזציה
של המכונה, לא פחות חשוב ללמוד על האמורטיזציה של מכונת האדם אשר במידת הבלאי
שלה תלוי ועומד מפעל היינו.

צביה להר, גבעת-ברנר

"גת" פונה לגננות ומטפלות

לא לבקר במפעל בעונת
ההדרים עם קבוצות ילדים.
הסכנות האורבות בשטח המפעל הן רבות
ותמורות ועובדי "גת" לא יכולים להיות
אתראיים בשום אופן לבטחונם של
הילדים.

"משק שדות ים ביטל המשחק נגד דיסלדורף

" קבוצת הכדורסל של נשר דיסלדורף, גרמניה,
לא קיימה אחמול את המשחק הידידותי שעמדה
לערך במשק שדות-ים.
" נודע, כי בשבת בערב התקיימה ישיבת חברים
במשק ובה הוחלט להתנגד לאירוח קבוצה גרמנית
במשק. אחד מחברי המשק סיפר לסופר "ספורט
הארץ" כי בעבר כבר היתה החלטה לא לארח שום
משלחת גרמנית במשק. עתה, כשהדבר הועלה שוב,
נתקבלה החלטה שכתוצאה ממנה בוטל המשחק.
הקבוצה הגרמנית שותה בארץ אחרי שהתמודדה
פעמיים נגד "הפועל" פל-אביב בגביע אירופה למחזיקות גביע.
החל-אביביות ניצחו את
הקבוצה הגרמנית פעמיים (46:53, 52:71) ואמש התכוונו הגרמניות לקיים משחק ידידותי
בשדות-ים."

(הארץ)

שבתי ספור